
Návrh Think-Tanku Vzdělávání21 na úpravu maturit: Dvě úrovně zkoušky a odborné absolventské práce

Univerzita Karlova
Ovocný trh 5, Praha 1, 116 36

Praha 10. února 2022 – Maturitní zkouška se dvěma úrovněmi, didaktické testy i skládání maturitních či absolventských prací. Think-tank (TT) Univerzity Karlovy Vzdělávání21 představil ve čtvrtek 10. února 2021 návrh na změny, kterými by maturitní měly projít. Zaměřil se také na velmi nadané žáky.

Návrh think-tanku Vzdělávání21:

Dalším tématem, kterým se TT Vzdělávání21 UK, zabýval, byla změna maturitní zkoušky – výstupní středoškolské zkoušky. Předpokládáme, že naše následující doporučení budou podkladem pro širší diskusi k podobě ukončení studia na středních školách v České republice.

V současné době konají ve společné části stejnou zkoušku všichni žáci středoškolských maturitních oborů od středních odborných učilišť (SOU) po gymnázia. Maturitní zkouška je nezbytnou podmínkou pro vstup na vysokou školu a pro výkon mnoha povolání.

Většina evropských a dalších států s výjimkou Španělska, Švédska a Turecka nějakou formu centrálně řízené závěrečné středoškolské zkoušky realizuje, společnou zkoušku pro všechny typy středních škol v Evropské unii kromě České republiky má jen Polsko, Slovensko a Itálie.

A právě společnou zkoušku pro všechny obory vnímáme jako problematickou. V některých oborech, zejména na SOU, vykazují žáci vysokou neúspěšnost u maturitní zkoušky, nezískají maturitní vysvědčení, a tím ani středoškolské vzdělání, což jim brání vstoupit na trh práce. Neúspěšných žáků u maturitní zkoušky z let 2011-2014, kteří ani po pěti letech nesložili maturitní zkoušku, je téměř 4 300.

Proto navrhujeme:

1. Dvě cesty pro ověření kompetencí – ověření kompetencí pro výkon povolání a ověření kompetencí jako předpoklad ke studiu na vysoké škole. Maturant by si tak mohl vybrat, zda složí **maturitní zkoušku** – vykoná úspěšně společnou i profilovou část maturitní zkoušky, pak bude moci podat přihlášku na vysokou školu, nebo složí **profesní maturitní zkoušku** – vykoná úspěšně profilovou část maturitní zkoušky. Profesní maturitní zkouška ověří dovednosti a kompetence pro výkon daného povolání.
2. Ve společné části budou žáci konat zkoušky formou **didaktických testů** – z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka nebo matematiky.
3. **Součástí profilové zkoušky** bude písemná práce a ústní zkouška z českého jazyka a literatury a cizího jazyka. Maturant prokáže, že se umí srozumitelně vyjadřovat, zformulovat myšlenku, podpořit svůj názor věcnými argumenty, a to s využitím bohaté slovní zásoby v souladu s pravidly českého pravopisu. Domníváme se, že znalost mateřského jazyka a cizího jazyka je pro další uplatnění důležitá pro absolventy všech oborů.
4. Na gymnáziích zůstane **možnost konat maturitní zkoušku formou maturitní práce** a její obhajoby. Maturitní práce by prokázala připravenost maturanta ke studiu na vysoké škole.
5. Na odborných školách by žáci konali **absolventskou práci** a její obhajobu. V současné době probíhá pilotní ověřování alternativní zkoušky v profilové části formou komplexní absolventské práce a její obhajoby, která má ověřit, že absolvent je schopen prokázat připravenost na řešení úkolů komplexního charakteru s využitím poznatků z profilujících předmětů.
6. Ústní zkoušky budou i nadále probíhat formou strukturovaného rozhovoru.
7. Pro **talentované žáky** navrhujeme několik možností. Jednak modulární zkoušky – podle zkušenosti ze zahraničí by talentovaní žáci mohli mít možnost složit část maturitní zkoušky kdykoli v průběhu středoškolského studia. Nadále

podporujeme nahrazování zkoušky z cizího jazyka mezinárodním certifikátem. Od příštího školního roku bude probíhat pilotní ověřování nahrazení zkoušky či části zkoušky mezinárodní AP zkouškou. Lze do budoucna uvažovat i o dalších relevantních zahraničních zkouškách. To vše by mělo přispět k rozvoji talentovaných žáků.

Na základě připomínek z veřejné diskuse jsme se podrobněji nezabývali problematikou úpravy maturitní zkoušky žáků s odlišným mateřským jazykem. Zde by bylo možné zvážit určité úlevy v gramatické oblasti, popřípadě prodloužit dobu, po kterou se vzdělávali mimo území České republiky, která je potřebná k uzpůsobení podmínek maturitní zkoušky.

Odlíšnosti konání maturitní zkoušky pro žáky s přiznaným uzpůsobením považujeme za dostatečné.

Think-tank Univerzity Karlovy „Vzdělávání21“

Jedna? se o odbornou platformu univerzity, jejímž cílem je systematicky zlepšovat vzdělávací soustavu a posilovat moderní pedagogické přístupy a metody, včetně kultivace veřejné debaty o tématech školství. Členy think-tanku jsou přední odborníci z akademické oblasti i praxe, kteří se dlouhodobě věnují zlepšování oblasti školství. Více informací o think-tanku najdete na webu www.vzdelavani21.cz.

Kontakt pro média

MgA. Martin Ayrer

vedoucí Oddělení marketingu

mob.: 602 135 517

e-mail: martin.ayrer@ruk.cuni.cz

Univerzita Karlova

Univerzita Karlova byla založena v roce 1348 a patří mezi nejstarší světové univerzity. V současnosti má 17 fakult (14 v Praze, 2 v Hradci Králové a 1 v Plzni), 4 vysokoškolské ústavy, 5 dalších pracovišť pro vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, vývojovou a další tvůrčí činnost a pracoviště pro poskytování informačních služeb, 5 celouniverzitních účelových zařízení a rektorát jako výkonné pracoviště řízení UK. Univerzita je nejvýkonnější vědeckou institucí v ČR, jak ukazuje např. hodnocení vědeckých výstupů Radou pro výzkum, vývoj a inovace. Podle mezinárodních žebříčků patří mezi 1 % nejlepších světových univerzit.

Univerzita má přes 12 000 zaměstnanců, z toho více než 4700 akademických a vědeckých pracovníků. Na UK studuje téměř 45 500 studentů, kteří studují ve více než 800 akreditovaných studijních programech včetně 150 v cizím jazyce. Univerzitu ročně absolvuje téměř 8000 studentů. Univerzita Karlova se těší velkému zájmu zahraničních studentů v rámci programu Erasmus. Absolventi UK vykazují dlouhodobě nejnižší míru nezaměstnanosti mezi veřejnými vysokými školami. Finanční ohodnocení absolventů UK na trhu práce patří k nejvyšším. Od roku 2018 je členem prestižní mezinárodní univerzitní aliance [4EU+](#).

Vzdělávání